

Salaspils Vēstis

Nr. 32 (116) - 1998. g. 14. augusts

SALASPILS PILSĒTAS AR LAUKU TERITORIJU DOMES IZDEVUMS

cena 10 santīmu

ārkārtējs notikums

numurā:

- ⇒ **Mārtina DĀBOLINA** gleznas (2. lpp.)
- ⇒ **Dzirdes aparāti - bez maksas** (2. lpp.)
- ⇒ **Airis RIKVEILIS: "Bavārija nav Vācija."** (3. lpp.)

1998. gada 30. jūnijā Valsts prezidents, pamatojoties uz Satversmes 72. pantu, ir apturējis šā gada 22. jūnijā Saeimā pieņemtā likuma "Grozījumi Pilsonības likumā" publicēšanu.

Centrālā vēlēšanu komisija likumā *Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu* noteiktajā kārtībā paziņo, ka no 1998. gada 20. jūlija līdz 1998. gada 18. augustam (ieskaitot) notiek parakstu vākšana par likuma *Grozījumi Pilsonības likumā* nodošanu tautas nobalsošanai.

Salaspili parakstu vākšana notiek kultūras namā *Rīgava*, Līvzemes ielā 7, darbadienās no plkst. 15:00 līdz 19:00 un brīvdienās no plkst. 8:00 līdz 12:00.

domes ziņas

Rikojums Nr. 310
11.08.1998.

Pamatojoties uz Rīgas rajona padomes rikojumu nr. 392-r "Par konstatēto trakumsērgu 28.07.1998. Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju saimniecībā *Birzes*" un sakarā ar trakumsērgas skarto punktu Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju saimniecībā *Birzes*, un par infekcijas apdraudētās zonas pasludināšanu 10 km radiusā ap sērgas skarto punktu, uzdodu:

1. Pastiprināti veikt klaiņojošo suņu un kaķu izķeršanu.
2. Minētajā saimniecībā un infekcijas apdraudētajā teritorijā aizliegta - suņu, kaķu un savvaļas dzīvnieku izvešana-ievešana bez veterinārārsta rakstiskas atļaujas un gaļai izmantojamo dzīvnieku medības šajā teritorijā.

Ar rikojumu iepazīstināt Salaspils pilsētas ar lauku teritorijas sabiedriskā dzīvojamā fonda valdītājus un apsaimniekotājus, kā arī privātpašuma saimniekus.

Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju dzīvojamā fonda valdītājiem līdz 1998. gada 1. septembrim rakstiski ziņot UUI CA priekšniekam J.V. ELKSNIM par rikojuma izpildi.

Domes priekšsēdētājs

J. PUTNIŠ

sociālā palīdzība

Sāk pabalstu izmaksu individuālo māju iedzīvotājiem

Pēc Sociālās aprūpes un veselības aizsardzības komitejas lēmuma Nr. 140, dome **augustā** sāk izmaksāt vienreizēju materiālo palīdzību 1998. gada apkures sezonā **par īri un komunāliem pakalpojumiem**, izmaksājot skaidrā naudā **individuālās mājās dzīvojošiem**: pensionāriem, vientuļajiem pensionāriem, 1., 2., 3. grupas invalīdiem, bērniem invalīdiem, daudz bērnu ģimenēm, apgādnieku zaudējušām ģimenēm, ČAES avārijas seku likvidācijas dalībniekiem un represētajiem.

Daudzdzīvokļu namos dzīvojošajām iepriekšminētajām personām, materiālā palīdzība jau ir pārskaitīta uz dzīvokļu pārvaldēm un iekļauta dzīvokļu apmaksas rēķinā!

Izmaksāšana notiks Salaspils domes kasē, 2. stāvā.

Darba laiks: pirmdienās - 11-18; otrdienās, trešdienās - 8-16; ceturtdienās - 9-17; piektdienās - 8-15. Pusdienas pārtraukums - 13-14.

Palīdzības lielums

Grupa	Pensijas lielums Ls	Pabalsta lielums
1. Vecuma pensionāri	līdz 30 30-40 40-50	75 40 25
T. sk. vientuļie pensionāri	piemaksa	25
2. 1., 2., 3. grupas invalīdi	līdz 30 30-40 40-50	75 40 25
T.sk. vientuļie pensionāri	piemaksa	25
3. Apgādnieku zaudējušās ģimenes	līdz 30 30-40 40-50	75 50 40
T.sk. vientuļie pensionāri	piemaksa	25
4. Bērni invalīdi		50
5. Daudz bērnu ģimenes	par katru bērnu	25
6. ČAES dalībnieki		25
7. Represētie		10
8. Vientuļie pensionāri	50-60	25

Ugunsgrēkā izdeg balkons un istaba

Šis trešdienas ugunsgrēka sekas Enerģētiķu ielas 5 iedzīvotāji izjutīs vēl ilgi - izdegusi ne tikai kāda 6. stāva dzīvokļa lodžija un istaba, bet arī apkvēpušas trīs augšējo stāvu lodžijas, savukārt dzīvoklis piektajā stāvā pēc dzēšanas appludināts. Pats dzīvokļa saimnieks, dzēšot ugunsgrēku, ieguva vieglas pakāpes apdegumus un tika aizvests uz slimnīcu.

12. augustā plkst. 13:04 Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas Ugunsdzēsības glābšanas daļā (UGD) tika saņemta ziņa, ka Salaspilī, Enerģētiķu ielā 5, aizdedzies kāds 6. stāva dzīvoklis. No izsaukuma brīža līdz ugunsgrēka likvidācijai pagāja stunda. Dzēšanā piedalījušies 14 cilvēki un izman-

totas 3 mašīnas un vienas kāpnes. Dzēst palīdzējuši arī kaimiņi. SV to pastāstīja Rīgas pilsētas pārvaldes Latgales priekšpilsētas UGD nodaļas komandieris Aigars Višņevskis, kurš piedalījies ugunsgrēka likvidācijā.

Salaspils policijas nodaļas dzurants Aldis Drozdovskis, kura

dežūras laikā notika ugunsgrēks, par aizdegšanās iemeslu uzskata neuzmanīgu rīcību ar uguni. Lodžijā bija novietoti stikli, elektropreces, solidols, kas sadega. Katrā ziņā iemeslus policija vēl noskaidros.

Ugunsgrēkā izdegušais dzīvoklis nav bijis apdrošināts. Salaspils Civilās aizsardzības centra priekšnieks Juris Voldemārs Elksnis SV informēja, ka ugunsgrēka zaudējums segs vaininieku, kuru noskaidros izmeklēšanas laikā. SV

Inga REČA

kas ir zemessardze

Kas aizsargā šo zemīti?

Kaut arī gandrīz nemanāmi, tomēr citīgi Salaspilī darbojas zemessardzes 19. bataljona 1. rotas divi vadi, katrā no tiem ir vairāk nekā 30 cilvēku. Saruna ar Jāni BRŪVERI, zemessardzes 1. rotas komandieri.

Kas ir zemessardze

Zemessardze ir brīvprātīgs militārs formējums, kas ir NBS (Nacionālo bruņoto spēku) sastāvdaļa, jāteic, skaitliski lielākā. Kopš 1998. gada 5. maija zemessardze ir Latvijas valsts teritoriālais karaspēks, kas atrodas visā valsts teritorijā. Zemessardzes bruņojums - vieglie strēlnieku ieroči. Uzdevums - nodrošināt valsts aizsardzību ārējās agresijas gadījumā, sniegt palīdzību valstij un iedzīvotājiem stihisku nelaimju un katastrofu brīžos.

Kad nav kas sargā šo zemīti

Nepieļaut 40. gadu, nepieļaut, ka Latviju atkal iekaro svešs karaspēks. Protams, 1-2% cilvēku varētu būt ar citu motivāciju, piemēram, ar mazvērtības kompleksu sirgstošie, kuri vēlas savā īpašumā ieroci. Neliela daļa vēlas zemessardzē nopelnīt, domājot, ka varēs strādāt apsardzē. Šādi cilvēki neiztur pārbaudes laiku - 3 mēnešus vai apmēram pēc gada tiek atskaitīti, vai arī paši aiziet, redzot, ka nevar iegūt peļņu, tikai

izdevumus. Jāiegādājas papildu municija šaušanas treniņiem, jo ar mācībām izsniegto municiju nepietiek, lai nodrošinātu labus rezultātus šaušanā; uz rotas mācībām jābrauc ar savu transportu, jāpērk benzīns. Par personīgajiem līdzekļiem jāiegādājas lielākā daļa ikdienas formu un aizsargtērpu. Tātad liels materiālo resursu un brīvā laika patēriņš. Mācības notiek no darba brīvajā laikā un brīvdienās. Taču ir arī ieguvums - pārliecība, ka katram pilsonim ir dota iespēja piedalīties savas valsts nostiprināšanā un aizsardzībā.

Jānis Smilga - 1. rotas 4. vada komandieris.

"Esmu zemessardzē gandrīz no paša sākuma. Atnācu tāpēc, ka tajā laikā nebija kas aizsargā mūsu Dzimteni, nebija ne armijas, ne policijas. Es neapgalvoju, ka tā ir Dzimtenes mīlestība, vienkārši nepieciešamība un pienākums. Šķiet, ka tā ir vēl līdz šim brīdim. Daudziem no Latvijas armijas karavīriem bruņota konflikta ga-

dījumā es neuzticētos, jo ko var gaidīt no cilvēkiem, kas apgalvo, ka šī ir viņu Dzimtene. Viņi ir te dzimuši un auguši, bet neprot latviešu valodu. Es domāju, ka mums, vecajiem vīriem, un nepadudzajiem jauniešiem, kas darbojas zemessardzē, ir jābūt atbildīgiem."

Dainis Mauriņš - 2. vada komandieris.

"Esmu zemessargs no 1992. gada. Motivācija tolaik bija vienkārša un, manuprāt, ļoti daudziem vienāda - tā laika barikādes, tautas Atmodas laiks, veidojās zemessardze un sapratu, ka visi patriotiski noskaņotie cilvēki iestājas zemessardzē. Toreiz ārējais drauds likās ļoti reāls, arī tagad tas nav izzudis. Motīvi ir tie paši, varbūt vienīgi ārējie faktori ir nedaudz mainījušies. Savā vecumā vairs netiecos pēc īpašiem ieguvumiem, esmu savu domubiedru vidū, kuriem ir līdzīgi uzskati, līdzīgas domas un pildu savu pienākumu.

Nav viegli kļūt par zemessargu

Zemessardzē uzņem no 18 gadu vecuma. Ar likumu nav noteikta galējā vecuma robeža. Jābūt Latvijas pilsonim, jāprot latviešu valoda, jāiziet stingra medicīniskā komisija (ar atsevišķām poliklīnikām noslēgti līgumi), un tikai šo poliklīniku izsniegtās ziņas atzīstam par derīgām. Jāiesniedz iesniegums, autobiogrāfija, raksturojums no darba vietas, kā arī katru cilvēku pārbaudām policijas informācijas centrā. Pēdējā laikā bez nopietnas motivācijas neuzņemam vīrus, kuri vecāki par 50 gadiem, jo rodas pamatots jautājums, kāpēc viņi vilcinājušies 1991.- 1993. gadā, kad bija

● Mācību laikā Dānijā 1997. gada pavasarī. Saruna ar Dānijas armijas virspavēlnieku. No kreisās - Jānis Brūveris

(Turpinājums 2. lpp.)

Kas aizsargā šo zemi?

(Turpinājums. Sākums 1. lpp.)

vajadzīgi cilvēki, un kāpēc viņi nāk tagad, kad vairs maz spēj dot kā karavīri. Topošo zemessargu 3-6 mēnešus norīko uz kādu vadu un nodaļu, kur viņš turpmāk darbosies, tas ir pārbaudes laiks, kad jāpiedalās mācībās, reidos, sporta pasākumos. Tajā laikā viņam jāsaņem no sava vada komandiera rekomendācija, kurā komandieris pamato, kāpēc šis cilvēks nepieciešams, kā arī galvojums no diviem zemessargiem ar stāžu. Šai laikā jāapgūst minimālas zināšanas par zemessardzē iedibināto kārtību - praktiskas iemaņas, zemessardzes struktūra, reglaments, likumdošana, ieroču iegādāšanās, glabāšanas un lietošanas kārtība u.tml. Pirms zvēresta jākārto ieskaite, bataljona informācijas nodaļā notiek pārrunas, ir jāpamato vēlēšanās iestāties zemessardzē. Mūsu bataljonā zvērestu var nodot divas reizes gadā - ap Jāņiem un Ziemassvētkos.

Bez sievietēm neiztik

Zemessardzē uzņem arī sievietes. 1. rotā ir sešas sievietes, kuras veic gandrīz tos pašus pienākumus, ko vīrieši. Dažas lietas sievietes apgūst veiksmīgāk - uzskaiti, sakarus, medicīnu. Arī kad ejam mežā uz 12 stundu mācībām, vecākie vīri, kas nevar piedalīties ilgstošos patruļgājienos, garākos reidos, kas paredzēti apmācību programmā, apsargā transportu, nometnes vietu, savukārt sievietes paliek nometnē un gatavo ēst. Bez sievietēm iztikēt nevaram!

Kosmopolitisms vai šovinisms?

Samērā maz zemessardzē stājas jaunieši, pēdējo gadu laikā vecumā no 18 līdz 22 gadiem iestājušies apmēram desmit vai piecpadsmit. Manuprāt, jauniešiem valsts aizsardzība ir samērā vienaldzīga. Padomju laikā skolas bija politizētas vai militarizētas, tagad gluži otrādi - skolas nepievērš uzmanību valstiskai audzināšanai. Ir vērtīgs vārdiski apstiprināts patriotisms, kuru nepamato ar rīcību. Salaspilī bija 30 jaunsargu, tagad palikuši tikai piecpadsmit. Tur-klāt tikai daži iestājas zemessargos.

Latviešu skolās audzina apolītiskā un kosmopolītiskā garā. Turpretī krievu skolās, manuprāt, ir samērā šovinistiska audzināšana.

Kas ir armija?

Katra jaunieša pienākums ir iziet obligāto karadienestu. Rīgā un Cēsīs atrodas zemessardzes obligātā karadienesta rotas. Obligātais dienests zemessardzē atšķiras no dienesta citos militārajos formējumos. Zemessardzē nav ārpusreglamenta attiecību, visi prot latviešu valodu, labāk sagatavoti, jo pirms iestāšanās zemessardzē bieži vien bijuši jaunsargi, kā arī izglītības līmenis ir augstāks. Lai iekļūtu šajās rotās, 1,5-2 gadus iepriekš jāraksta iesniegums, jābūt arī rotas komandiera garantijai, jo gribētāju ir daudz.

Situācija armijā ir patiesi nožēlojama, jo daudz iesaukto ir ar trīs četru klašu izglītību, taču armijā bez izglītības vairs nevar, nav cara laiki, kad vajadzēja tikai mācēt šaut un rakt zemi. Armijā jāprot rīkoties ar tehniskām ierīcēm,

● 1996.g. 19. bataljona jubilejai veltīts gājiens un zvēresta nodošana

lasīt kartes, orientēties - tās ir elementārākās lietas. Ir tādi, kuri vēlas dienēt armijā, lai būtu jumts virs galvas un pārtika. Daži jaunieši vēlas dienēt brīvprātīgi jau 18 gadu vecumā. Bieži vien grūti saprast, kāpēc, jo viņos nav ne patriotisma, ne intereses par militāro dienestu. Iespējams, ka Latgalē patiesi ir ļoti grūta dzīve un tā ir iespēja vismaz uz laiku nodrošināt savu eksistenci. Pēc pases datiem šie cilvēki ir latvieši, taču latviski neprot pateikt ne vārda, jo daudzos nomaļos Latgales ciemos visa dzīve notiek krieviski un ir tikai krievu skolas.

Likumdošana pieļauj, ka jebkurš domājot, kaut vai ar vidusskolas izglītību, jauniešis no armijas var izvairīties vai nu piekrājot medicīnisko komisiju, kļūstot par zemnieku saimniecības īpašnieku, vai arī noformējot sevi kā ģimenes vienīgo apgādnieku. Vienkāršāks variants - iestāties augstskolā. Izglītoti cilvēki nevēlas dienēt, - līmenis pazeminās, jo vairāk atbaida saprātīgus cilvēkus. Līdz ar to situācija katru gadu pasliktinās.

Lai uzlabotu situāciju, varētu mēģināt veidot profesionālu armiju - dienētu tie, kas vēlas to darīt, taču ņemot vērā izglītības sistēmas darbību, patriotiskās audzināšanas trūkumu, tas neizdosies. Tāpēc vajadzētu izmainīt likumdošanu. Nedrīkst iesaukt armijā cilvēkus, kas neprot latviešu valodu, jo viņi armijai praktiski nav derīgi, tāpat kā nav derīgi garīgi atpalikuši cilvēki. Valodas apguve ir izglītības sistēmas, hevis armijas kompetence. Vajadzētu noteikt arī obligāto izglītības līmeni, nevar taču iesaukt armijā cilvēku, kas beidzis dažas klases vai nav mācījies vispār.

Mācības un sports

Mācību process zemessardzē notiek vairākos līmeņos, nepārtauti savas zināšanas papildina

gan štata darbinieki, gan arī ārrindas zemessargi. Ir vairāki mācību centri: Dobelē, Cēsīs. Ir iespējams mācīties arī ārzemēs, es, piemēram, divus mēnešus mācījos Dānijā.

Ārrindas zemessargiem katru gadu obligāti jāapgūst septiņu dienu mācību programma, ir iespēja apgūt arī dažādas citas mācību programmas. Septembrī un oktobrī katru nedēļu trīs dienas apmācīs spridzinātājus, kuri varēs iegūt sertifikātu. Septembrī notiks arī izpletlēcēju apmācības. Bataljonā var apgūt ložmetēju lietošanu un iegūt sertifikātu, un tiesības apmācīt citus. Apgūstam arī teorētiskas lietas, piemēram, par pavēles uzbūvi, izmantojumu. Reizi nedēļā risinās izlūku vada mācības, kurās nepieciešama laba fiziskā sagatavotība.

Arī sporta dzīve zemessardzē ir ļoti interesanta. Katru gadu notiek spartakiāde, kur pārstāvēti ļoti daudz dažādu sporta veidu, piemēram, militārais - šaušana ar pistoli, granātu mešana, kā arī peldēšana, basketbols, orientēšanās u.c. Arī ziemā notiek spartakiāde ar ziemai piemērotiem sporta veidiem. Sporta sacensības īpašu prieku sagādā jauniešiem, taču arī vecāki vīri labprāt piedalās.

Kāpēc zemessargs sastrīdējās ar sievu

Salaspilī no zemessargiem šī iemesla dēļ izstājušies kādi trīs cilvēki. Sievām grūti saprast, ka vīrs brīvo laiku pavada ārpus mājas, par to neko nesāņemot, tikai tērējot. Esam pateicīgi policijai, ka vairs nav jāpilda viņu pienākumi, jo izveidota municipālā policija. Divus gadus mēs veicām šos pienākumus, katru nakti dežūrēja 6-7 cilvēki. Tam nepieciešams daudz laika, un ir fiziski neiespējami nakti dežūrēt un dienā strādāt. Tagad daži zemessargi strādā apsardzē un palīdz policijai nepieciešamības gadījumā.

SV

Uzklaušija Astra NAGLE

● Mārtiņu Dāboliņu izstādes atklāšanā sveic darba kolēģi no Mežierības institūta

Jaunā Avīze piedāvā sadarbību

10. augustā pilsētas domē ieradās Jaunās Avīzes (JA) pārstāvji, lai piedāvātu iespēju Salaspils problēmām izskanēt valsts mērogā. Vairākus gadus problēmu izdots arī atrisināt.

Sadarbība iecerēta 3 posmos: konkrētā reģiona problēmu apzināšana, ar publikācijām JA tās darīt zināmas citiem Latvijas iedzīvotājiem, un diskusija, kurā konkrēti minēti problēmu risinājumi. Diskusijā piedalās ministri vai citas atbildīgas amatpersonas. Pēc kāda laika JA žurnālisti pārbauda, kā ierēdņi pilda savus pienākumus un kā risina minētās problēmas.

Vai Salaspils piedalīsies JA reģionālajā programmā, būs zināms

nākamnedēļ, jo par problēmu reklamēšanu domei jāmaksā. Šajā programmā jau piedalījies Ķekavas pagasts un Jūrmalas pilsēta.

Jaunās Avīzes pirmais numurs iznāca 1997. gada 28. novembrī, galvenais redaktors ir pazīstamais publicists Viktors Avotiņš.

JA ir vienīgā publiskā akciju sabiedrība, kuras pamatkapitāls bāzējas uz publisku akciju piesaisti, t.i., arī tās lasītāji var kļūt par avīzes līdzīpašniekiem. JA līdzīpašnieki ir 9 juridiskās personas, kurai katrai pieder ne vairāk kā 10% akciju, un 60 fiziskās personas, to skaitā arī vairāki pašvaldību vadītāji. SV

Inga REČA

sociālā palīdzība

Dzirdes aparātus - bez maksas

Jau no 1994. gada darbojas Latvijas Nedzirdīgo savienības Surdotehnikās palīdzības centrs, kurš palīdz cilvēkiem ar dzirdes problēmām. Mūsu centrā strādā augsti kvalificēti speciālisti, mums ir labākā aparatūra Latvijā un teicami dzirdes aparāti. Jau daudzi tūkstoši cilvēku no visas Latvijas ir ieguvuši pie mums nepieciešamo palīdzību.

Mēs sevišķi rūpējamies par maznodrošinātajiem cilvēkiem un invalīdiem, kuriem dzirdes aparātus izsniedzam bez maksas. Mūsu darba pieredze liecina par to, ka liela daļa ir vecāka gadagājuma cilvēku un viņiem ir grūti atbraukt uz Rīgu pie speciālistiem. Tāpēc LNS Surdotehnikās palīdzības centrs piedāvā sociālās aprūpes iestādēm apzināt šos cilvēkus un izveidot apkalpojamās grupas. Mūsu speciālisti (ar attie-

cīgo aparatūru) varētu izbraukt pie Jums, diagnosticēt un protezēt šos cilvēkus, izsniegt dzirdes aparātus. Būtu vēlams, lai šajās grupās būtu 15-20 cilvēku.

Sākot ar 3. augustu, Surdotehnikas centrs vairs neatradīsies P. Stračiņa slimnīcas teritorijā. Turpmāk vienīgā vieta Latvijā, kur varēs saņemt bezmaksas dzirdes aparātus, būs Rīgā, Elvīras ielā 19, tālr. 7611660.

Mēs ļoti labi zinām, ko nozīmē slikta dzirde vai tās trūkums, cik daudz cilvēku tāpēc ir zaudējuši darbu, cik daudz ir izjukušu ģimeņu, sabojātu mūžu. Palīdzēsim šiem cilvēkiem kopīgiem spēkiem! SV

Arnolds PAVLINS, Latvijas Nedzirdīgo savienības prezidents

izstāde

● Lidz 20. augustam Mākslas salonā apskatāma Mārtiņa Dāboliņa gleznu izstāde

● Māra Zitare, tautas tēlotājmākslas studijas UMBRA vadītāja, M. Dāboliņa skolotāja

